آدابُ الْكَـلامِ
آداب سخن

﴿يا أَيُّـهَا الَّذينَ آمَـنُـوا اتَّـقُـوا اللهَ وَ قولوا قَـوْلاً سَديداً﴾ اَلأَحزاب: ٧٠
ای کسانی که ایمان آورده اید از خدا پروا کنید و سخن درست و استوار بگویید

لِلْكَلامِ آدابٌ يَجِبُ عَلَى الْمُتَكَلِّمِ أَن يَعْمَلَ بِـها وَ يَدْعُوَ الْمُخاطَبينَ بِكَلامٍ جَميلٍ إِلَى الْعَمَلِ
سخن آدابی دارد که بر گوینده لازم است که به آنها عمل کند و مخاطبان را به سخنی زیبا و کار شایسته فراخواند،

الصّالِحِ، وَ أَن لا يُجادِلَهُم بِتَعَنُّتٍ ﴿اُدْعُ إِلى سَبيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ
و با لجبازی با آنها مجادله نکند (به راه پروردگارت با حکمت و پند نیکو فراخوان و

جادِلْهُم بِالَّتي هِيَ أَحسَنُ﴾ اَلنَّحل: ١٢٥
به روشی که بهتر است با آنها بحث کن)

وَ يَجِبُ أَنْ يَكونَ عامِلاً بِما يَقولُ، حَتّىٰ يُغَيِّرَ سُلوكَهُم، ﴿لِمَ تَقولونَ ما لا تَفْعَلونَ﴾ (اَلصَّف: ٢)
و باید به آنچه می گوید عمل کننده باشد، تا رفتارشان را تغییر دهد (چرا می گویید آنچه را انجام نمی دهید)

وَ يَجِبُ أَنْ يُسَلِّمَ قَبْلَ التَّكَلُّمِ «اَلسَّلامُ قَبْلَ الْكَلامِ.» اَلإِمامُ الصّادِقُ عليه‌السلام، كَما يَجِبُ أَن يَكونَ
و باید قبل از صحبت کردن سلام کند «سلام قبل از سخن گفتن است» همان طور که باید سخنش

كَلامُهُ لَيِّناً وَ أَنْ يكونَ عَلىٰ قَدرِ عُقولِ الْمُستَمِعينَ، لِكَي يُقْنِعَهُم وَ يَكْسِبَ مَوَدَّتَهُم، «كَلِّمِ
نرم باشد و به اندازهٔ عقل های شنوندگان باشد، تا قانع کند آنها را و کسب کند دوستی آنان را، «با سخن نرم

النّاسَ عَلىٰ قَدْرِ عُقولِهِم.» رَسولُ اللهِ صلى‌الله‌عليه‌وآله، وَ «عَوِّدْ لِسانَـكَ لينَ الْكَلامِ.» اَلإِمامُ عَلِيٌّ عليه‌السلام
با مردم به اندازه عقل هایشان.» و «عادت بده زبانت را به نرمی سخن»

وَ عَلَيهِ أَن لا يَتَكَلَّمَ في ما لَيسَ لَه بِهِ عِلْمٌ، ﴿وَ لا تَقْفُ ما لَيسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ﴾ (اَلإِسراء: ٣٦)
و بر او واجب است که صحبت نکند در آنچه به آن علمی ندارد «و پیروی نکن از چیزی که به آن دانشی نداری»

وَ عَلَيهِ أَنْ لا يَتَدَخَّلَ في مَوضوعٍ يُعَرِّضُ نَفْسَهُ لِلتُّهَمِ؛ «اِتَّقوا مَواضِعَ التُّهَمِ.» رَسولُ اللهِ صلى‌الله‌عليه‌وآله
و بر او بایست که دخالت نکند در موضوعی که خودش را در معرض تهمت ها قرار دهد «از جاهای تهمت ها بپرهیزید»

اَلْمُتَكَلِّمُ يُعْرَفُ بِكَلامِـهِ. «تَكَلَّموا تُعْرَفوا،
گوینده شناخته می شود با سخنش. «صحبت کنید تا شناخته شوید»
فَإِنَّ الْمَرْءَ مَخْبوءٌ تَحْتَ لِسانِـهِ.» اَلإِمامُ عَلِيٌّ عليه‌السلام
بی همانا انسان مخفی است زیر زبانش.»
في بَعضِ الْأَوقاتِ قُدرَةُ الْكَلامِ أَقوىٰ مِنَ السِّلاحِ.
در بعضی از وقت ها قدرت سخن قوی تر از سلاح است.